

Музиколошки институт САНУ

**Научни скуп са међународним учешћем
Радио као стуб развоја српске и југословенске
музичке културе и уметности**

Београд, 11-13. децембар 2014.

Музиколошки институт
Српске академије наука и уметности

Institute of Musicology
Serbian Academy of Sciences and Arts

НАУЧНИ СКУП СА МЕЂУНАРОДНИМ УЧЕШЋЕМ

**Радио као стуб развоја српске и југословенске
музичке културе и уметности**

Књижица апстраката

Београд, 11–13. децембар 2014.
Музиколошки институт САНУ

Научни скуп је финансијски подржала Организација музичких аутора Србије – СОКОЈ

НАУЧНИ СКУП СА МЕЂУНАРОДНИМ УЧЕШЋЕМ

Радио као стуб развоја српске и југословенске музичке културе и уметности

Музиколошки институт САНУ, Београд, 11–13. децембар 2014.

Председник Организационог одбора

др Мелита Милин, научни саветник, директор Музиколошког института САНУ

Извршни секретар Организационог одбора

др Ивана Медић, научни сарадник Музиколошког института САНУ

Чланови Организационог одбора

др Катарина Томашевић, виши научни сарадник Музиколошког института САНУ

др Растко Јаковљевић, научни сарадник Музиколошког института САНУ

Срђан Атанасовски, истраживач-сарадник Музиколошког института САНУ

Ивана Весић, истраживач-сарадник Музиколошког института САНУ

Марија Думнић, истраживач-сарадник Музиколошког института САНУ

Чланови Програмског савета

Академик Дејан Деспић, редовни члан Одељења ликовне и музичке уметности САНУ

Проф. др Леон Стефанија, Универзитет у Љубљани, Филозофски факултет, Одсек за музикологију

др Татјана Марковић, Универзитет за музику и лепе уметности, Беч, Аустрија;
Универзитет уметности у Београду, Факултет музичке уметности

др Ана Хофман, Центар за интердисциплинарна истраживања, Словеначка академија наука
и уметности, Љубљана

мр Ана Котевска, председник Музиколошког друштва Србије

мр Горица Пилиповић, музички уредник у редакцији Радио Београда 2

Јелена Арнаутовић, Универзитет у Приштини са седиштем у Косовској Митровици,
Факултет уметности

Сесија 3

Радио станице у некадашњој Југославији и у суседним земљама

Председава **Ивана Медић**

15:30 **Leon Stefaniја** (University of Ljubljana, Faculty of Philosophy): Radio as cultural or entertaining medium? A note regarding broadcasting policies till 1945 in Slovenia

16:00 **Srđan Atanasovski** (Institute of Musicology SASA): Invention of “folk music”: *kaval* and Radio Skopje

16:30 **Тјања Ribizel** (Muzikološki zbornik, Ljubljana): Radio Programme at RTV Ljubljana in the 1960s

17:00 **Slobodan Dan Paich** (Artship Foundation, San Francisco): Sending Waves, Receiving Culture: Formation and Practice of Radio Belgrade Children Chorus (1953–1960)

17:30 Пауза

18:00 **Трибина Минимализам и постминимализам**

Организована у оквиру пројекта *Великани минимализма*, подржаног од стране Министарства културе и јавног информисања Републике Србије. Ауторке пројекта: Ивана Медић (Музиколошки институт САНУ), Ксенија Стевановић и Ивана Неимаревић (Трећи програм Радио Београда)

Учесници трибине: **Ивана Миладиновић-Прица** (Факултет музичке уметности у Београду), **Јелена Новак** (ЦЕСЕМ, Лисабон, Португалија), **Јелена Јанковић-Бегуш** (ЦЕБЕФ, Београд), **Соња Лончар и Андрија Павловић** (ЛП Дуо, Београд)

Модератор: **Стефан Цветковић** (Трећи програм Радио Београда)

У оквиру трибине биће емитовани снимци са концерта **Ансамбла Хокетус** у Студију 6 Радио Београда, реализованог у оквиру пројекта *Великани минимализма*

* * * * *

Сесија 3: *Радио станице у некадашњој Југославији и у суседним земљама*
Session 3: *Radio stations in former Yugoslavia and the neighbouring countries*

Leon Stefanija

Faculty of Philosophy, University of Ljubljana, Slovenia

RADIO AS CULTURAL OR ENTERTAINING MEDIUM? A NOTE REGARDING BROADCASTING POLICIES TILL 1945 IN SLOVENIA

Radio as a new medium was introduced with threefold function, as a tool for communicating information regarding culture, politics and entertainment. Niko Kuret praised it in the weekly newspaper of the Radio as one of the “biggest Slovenian cultural gains that has, primarily, an enlightening role”. Rather rapidly, though, the radio turned its cultural mission toward a more entertaining role. Although the entertainment gradually entered cultural policies, “through the back door”, as a compulsory content accompanying the informative content of the broadcasting policies, it gained importance rather quickly. Already at the dawn of the World War II the concept of radio broadcasting experienced changes in favor of entertainment, hinting at modern concepts of radio as a medium for certain interest group favoring the contents for their entertaining rather than enlightening function. The paper addresses the question: when, in which sense, and to what degree the new media came to grips with the demands of the “common listener”?

Срђан Атанасовски

Музиколошки институт САНУ, Београд

srdjanatanasovski@yahoo.co.uk

ПРОИЗВОЂЕЊЕ „НАРОДНЕ МУЗИКЕ“: КАВАЛ И РАДИО СКОПЉЕ

У старијој етномузиколошкој литератури кавал се по правилу описује као инструмент пастирских заједница муслиманске вероисповести које су насељавале планинске области централног Балкана, који се преважно употребљава у инструменталном музицирању. Међутим, након окончања Другог светског рата, кавал је добио истакнуту улогу у пројекту произвођења типичне ‘народне музике’ македонске нације, која је управо стекла своје признање. Овај пројекат спровођен је преко институције Радио Скопља и његових ансамбала за извођење ‘народне музике’. Поред извођења инструменталних плесних нумера – кола – развијен је типичан аранжман вокалних нумера, односно песама на македонском језику, у који је био укључен и инструментални увод на кавалу. Ослањајући се на „теорију мреже актера“ (Бруно Латур и други), у овом раду покушаћу да детаљно испитам питања институционалне мреже која је стајала иза овог пројекта, микро-историје појединаца укључених у ову праксу, да појасним стилистичка питања употребе кавала у аранжманима, али и да покажем на који начин је овај пројекат кореспондирао са културном политиком Народне, односно Социјалистичке Републике Македоније, као и са политиком Федеративне народне, односно Социјалистичке Федеративне Републике Југославије. Ово истраживање је посебно значајно уколико се има у виду да је пракса извођења македонске ‘народне музике’ на кавалу имала кључни утицај на интересовање за кавал међу српским музичарима, те за увођење кавала као својеврсног новог српског националног инструмента, најпре у домену извођачке праксе и комерцијалних подухвата, а затим и у државни образовни систем и стручни етномузиколошки дискурс.

Музиколошки институт
Српске академије наука и уметности

Institute of Musicology
Serbian Academy of Sciences and Arts

НАУЧНИ СКУП СА МЕЂУНАРОДНИМ УЧЕШЋЕМ
Радио као стуб развоја српске и југословенске музичке културе и уметности
Књижница апстраката

Београд, 11–13. децембар 2014.

Музиколошки институт САНУ
Кнез Михаилова 36/IV, Београд
music_inst@music.sanu.ac.rs

За издавача

др Мелита Милин, директор Музиколошког института САНУ

Уредник и лектор књижнице апстраката

др Ивана Медић

Дизајн насловне стране и техничка припрема

Дејан Медић

Тираж

200 примерака

Научни скуп је финансијски подржала Организација музичких аутора Србије – СОКОЈ

ЦИП

ИСБН